

РЕЦЕНЗІЯ

на магістерську роботу

«Формування соціального статусу школяра у дітей старшого дошкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку»

магістранта спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

Набоки Ганни Дмитрівни

Магістерська робота присвячена одній із актуальних проблем спеціальної та інклюзивної освіти. У ній чітко витримана і представлена її основна структура, яка вбирає в себе актуальність, мету і завдання дослідження, об'єкт і предмет роботи, теоретичне та практичне значення, апробацію результатів роботи, три розділи з висновками до них, загальні висновки, список використаних джерел та додатки.

У першому розділі магістерської роботи розкрито теоретичні основи формування соціального статусу в старших дошкільників з порушеннями інтелекту. Автором визначено, що соціальний статус школяра – це перше й обов'язкове для набуття дитиною соціально-значуще соціальне становище. Його становлення відбувається самостійно, зі своїми темпами й особливостями в кожній дитини. Г. Набока вважає, що для соціально-психологічної підготовки дитини з порушеннями інтелекту до навчання в школі необхідно забезпечити її повноцінний психічний, фізичний та емоційно-вольовий розвиток. Для забезпечення зміни основного типу діяльності й для формування в дитини з порушеннями інтелекту соціального статусу школяра необхідно дорослим забезпечити в неї розвиток і корекцію психічних процесів (пам'ять, мислення, увага, сприйняття, уява), мовлення та комунікації, вольової сфери (подолання труднощів, які виникатимуть у процесі навчання), вміння прислухатися до думки інших, виконувати настанови дорослих тощо.

У другому розділі автор визначає такі компоненти й критерії: поведінковий компонент (критерій – якість виконання соціальної ролі), когнітивний компонент (критерій – усвідомлення приналежності себе до відповідного соціального статусу («Хто я?») та емоційний компонент (критерій – важливість нового соціального статусу школяра для дитини з порушеннями інтелектуального розвитку).

Для визначення готовності дошкільників зазначеної категорії до зміни свого соціального статусу Г. Набока обрала методику Л. Панькової «Мотиваційний тест-опитувальник», комплексний тест Я. Керна-Йерасека «Діагностика готовності дитини до школи» та методику Н. Семаго «Емоції на обличчях». Для диференціації стану готовності дітей старшого дошкільного

віку з порушеннями інтелекту до прийняття нового соціального статусу автор визначила три рівні – низький, середній та достатній.

Третій розділ магістерського дослідження присвячений проблемі перевірки ефективності програми та методики формування соціального статусу школяра. Для цього Г. Набокою була розроблена спеціальна програма, яка має комплексний характер і передбачає корекційно-розвивальну, просвітницько-консультативну та профілактично-розвивальну роботи з дошкільниками та їхніми батьками. Програма складається з двох блоків: «Моя дитина – майбутній першокласник» (для батьків) та «Я майбутній школяр» (для дошкільників). Робота з батьками передбачає спеціальні заняття з частотою 2 заняття у місяць (10 занять у семестр). Заняття згідно другого блоку повинні проводитися 1 раз на тиждень.

Узагальнення результатів контрольного етапу дослідження свідчить про ефективність розробленої Г. Набокою програми, адже низький рівень зменшився на 41,3 %, середній рівень зріс на 25,4 %, достатній рівень зріс на 15,8 %.

Магістерська робота відповідає всім вимогам, що висуваються до робіт цього типу і може бути високо оцінена за умови успішного захисту.

15. 11. 2021 р.

Рецензент –

завідувач кафедри спеціальної
та інклюзивної освіти

СумДПУ імені А. С. Макаренка

доктор педагогічних наук, професор

Дегтяренко Т. М.